

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 15.11.2011
SEC(2011) 1355 galīgā redakcija

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums Regulai,

ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1060/2009 par kredītreitingu aģentūrām,

un

priekšlikums Direktīvai,

ar ko groza Direktīvu 2009/65/EK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) un Direktīvu 2011/61/ES par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem

{COM(2011) 747 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 1354 galīgā redakcija}

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums Regulai,
ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1060/2009 par kredītreitingu aģentūrām,

un

priekšlikums Direktīvai,
ar ko groza Direktīvu 2009/65/EK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) un Direktīvu 2011/61/ES par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem

IEVADS

Regula (EK) Nr. 1060/2009 par kredītreitingu aģentūrām¹ (KA regula) pilnībā piemērojama no 2010. gada 7. decembra. Tā paredz kredītreitingu aģentūru profesionālās ētikas normas. Turklāt 2011. gada 11. maijā tika pieņemts grozījums KA regulā², uzticot Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei (EVTI)³ īpašas uzraudzības pilnvaras pār ES reģistrētām kredītreitingu aģentūrām, lai centralizētu un vienkāršotu to uzraudzību ES mērogā.

Tomēr esošā KA regula nenodrošina pietiekamu risinājumu vairākos ar kredītreitingu noteikšanas darbībām saistītos jautājumos. Vairākas atbildes, kas tika saņemtas Komisijas rīkotās apspriešanās⁴ laikā un Komisijas organizēto 2011. gada jūnija apaļā galda sarunu⁵ laikā, apstiprināja nepieciešamību atrisināt dažus atlikušos jautājumus. Tie jo īpaši attiecas uz risku saistībā ar finanšu tirgu dalībnieku pārmērīgu paļaušanos uz kredītreitingiem, uz reitingu tirgus augsto koncentrācijas pakāpi un zināmā mērā uz to, kādā veidā kredītreitingu aģentūras tiek atalgotas.

Lai gan ir diezgan daudz nelielu kredītreitingu aģentūru, reitingu tirgū dominē trīs galvenās kredītreitingu aģentūras (*Fitch*, *Moody's* un *Standard & Poors*), kuru kopējā tirgus daļa

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regula par kredītreitingu aģentūrām, OV L 302, 17.11.2009.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 11. maija Regula (ES) Nr. 513/2011, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1060/2009 par kredītreitingu aģentūrām, OV L 145, 31.5.2011.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1095/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi) (EVTI), OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.

⁴ Komisijas rīkotā sabiedriskā apspriešanās par kredītreitingu aģentūrām, kas tika uzsākta 2010. gada 5. novembrī un slēgta 2011. gada 7. janvārī. Komisija saņēma vairāk nekā 100 atbildes.

⁵ Eiropas Komisijas dienestu organizētās 2011. gada 6. jūlija apaļā galda sarunas par kredītreitingu aģentūrām.

pasaulē pārsniedz 95 %.⁶ Ienākšanu tirgū ierobežo nozares stingrie apjomradītie ietaupījumi, kā arī kredītreitingu aģentūru reputācija, kurai ir izšķiroša nozīme. Tāpat nav nodrošināts pietiekams risinājums noteiktu reitingu kategoriju, jo īpaši ar valsts parāda instrumentu saistīto kredītreitingu, īpatnībām. Proti, nesenās eurozonas parāda krīzes laikā⁷ kredītreitingu aģentūras tika kritizētas saistībā ar valsts parāda reitingu pārredzamību un kvalitāti, un tika ierosināts jautājums par to, vai tā risināšanai būtu jāuzlabo ES tiesiskais regulējums attiecībā uz kredītreitingu aģentūrām. Visbeidzot, esošajā KA regulā nav nodrošināts pietiekams risinājums interešu konfliktiem, kas ir saistīti ar kredītreitingu aģentūru akcionāru struktūru un kredītreitingu aģentūru civiltiesisko atbildību.

PROBLĒMAS FORMULĒJUMS

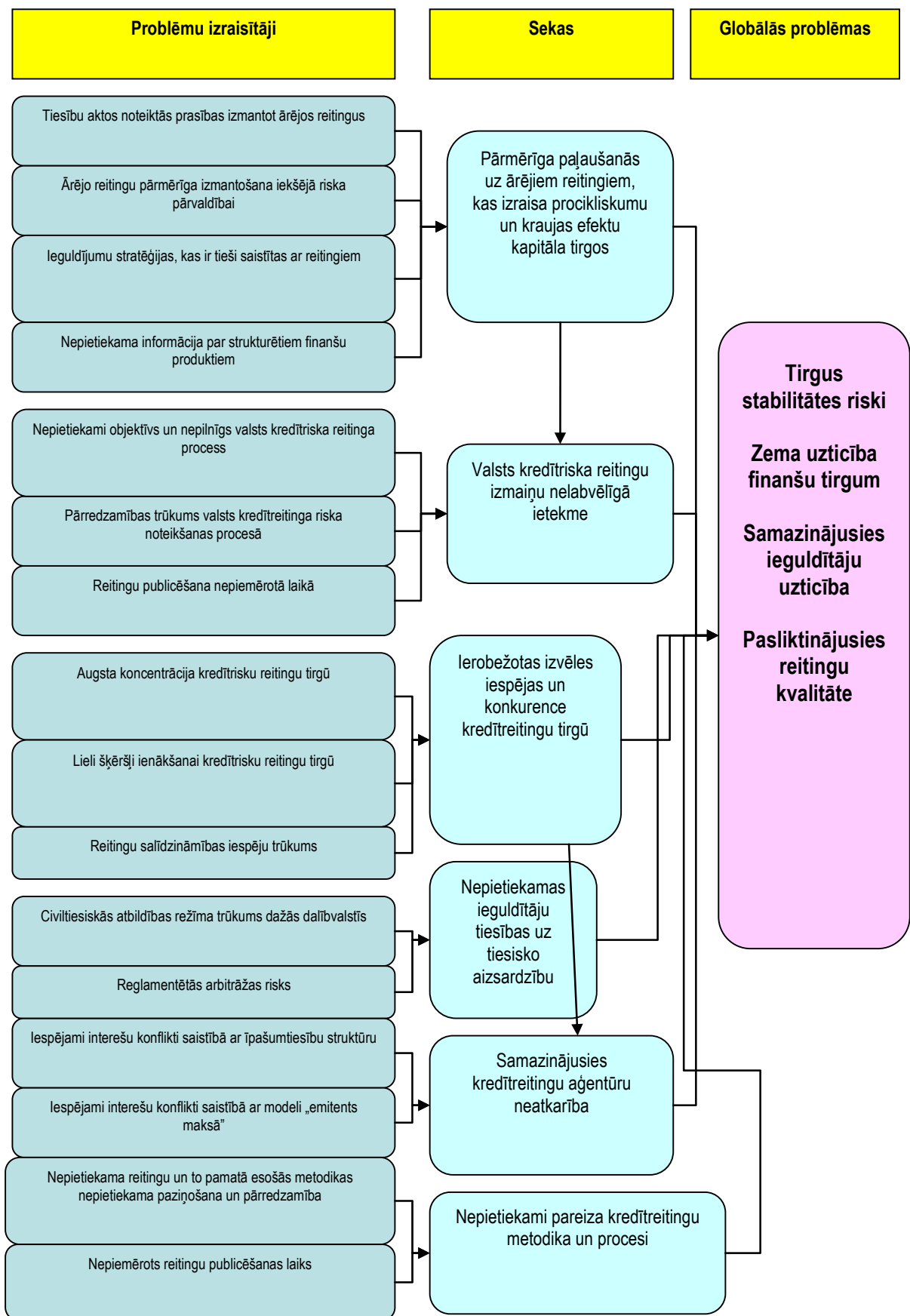
Iepriekšējā nodaļā aprakstītās problēmas var iedalīt sešās plašās jomās:

- pārmērīga paļaušanās uz ārējiem kredītreitingiem, kas izraisa kraujas efektu⁸ kapitāla tirgos;
- valsts parāda reitingu izmaiņu kraujas un domino efekts;
- ierobežota izvēle un konkurence kredītreitingu tirgū;
- nepietiekami nodrošinātas tiesības uz tiesisko aizsardzību reitingu lietotājiem, kuri cieš zaudējumus neprecīza reitinga dēļ, ko piešķirusi kredītreitingu aģentūra, kura pārkāpj KA regulu;
- iespējami samazināta kredītreitingu aģentūru neatkarība sakarā ar interešu konfliktiem, ko izraisa modelis „emitents maksā”, īpašumtiesību struktūra un ilgstoša tās pašas kredītreitingu aģentūras izmantošana; un
- nepietiekama kredītreitingu metodikas un procesu atbilstība.

⁶ Finances — *FAZ.NET, S & P, Moody's un Fitch*: Briseles cīņa ar reitingu oligopolu, 2011. gada jūnijs. Skatīt šeit: <http://financesjournal.com/finances/moodys-fitch-brussels-battle-rating-oligopoly-5972.html>.

⁷ Eurozonas parāda krīzes aprakstu un detalizētu analīzi skatīt ietekmes novērtējuma VI pielikumā.

⁸ Kraujas efekts ir pēkšņas darbības, ko izraisa reitinga pazemināšana zem noteiktas robežvērtības, kad viena vērtspapīra reitinga pazemināšanai var būt nesamērīga lavīnveida ietekme.

1. attēls. Problēmu koks.

SUBSIDIARITĀTE

Saskaņā ar subsidiaritātes principu (LESD 5. panta 3. punkts) rīkoties ES līmenī var tikai tad, kad dalībvalstis vienas pašas nevar pietiekami sasniegt plānotos mērķus, un tādēļ, ņemot vērā ieteiktās rīcības apmēru vai ietekmi, tos var labāk sasniegt ES. Lai gan visām iepriekš minētajām problēmām ir svarīga ietekme uz katru dalībvalsti, to kopējo ietekmi var pilnībā saprast tikai pārrobežu kontekstā. Tas ir saistīts ar to, ka vienā valstī var izsniegt reitingus par citā valstī iesniegtiem finanšu instrumentiem, tādējādi valsts līmenī īstenotai darbībai varētu nebūt nekādas nozīmes, jo joprojām būtu iespējams izsniegt un izmantot citas ES valsts vai pat trešās valsts jurisdikcijā izsniegtus reitingus. Tāpēc pastāv risks, ka valsts mēroga reaģēšanas uz problēmām saistībā ar kredītreitingu izsniegšanu, tiktu apieta vai būtu neefektīva bez ES mēroga rīcības. Tāpēc jebkādas turpmākas darbības kredītreitingu aģentūru jomā vislabāk var panākt ar kopīgiem centieniem. Tādējādi ES rīcība ir uzskatāma par lietderīgu, ņemot vērā subsidiaritātes principu.

MĒRĶI UN VĒLAMIE POLITIKAS RISINĀJUMI

Priekšlikuma vispārīgais mērķis ir sekmēt ar finanšu stabilitāti saistīto risku samazināšanu un atjaunot ieguldītāju un citu tirgus dalībnieku uzticību finanšu tirgiem un reitingu kvalitātei. Šajā iedaļā izklāstīto noteikto politikas risinājumu mērķis ir problēmu risināšana un attiecīgo īpašo mērķu sasniegšana. Vēlamie politikas risinājumi, ņemot vērā to efektivitāti un lietderīgumu, ir izcelti treknrakstā.

Politikas risinājumi, lai samazinātu kraujas efekta⁹ ietekmi uz finanšu iestādēm un tirgiem, samazinot paļaušanos uz ārējiem reitingiem.

Politikas risinājumi
1. Politika nemainās.
2. Samazināt paļaušanos uz ārējiem reitingiem, uzlabojot iekšējo riska pārvaldību un sekmējot iekšējos reitinga modeļus regulatīvos nolūkos.
3. Pieprasīt kredītiestādēm, ieguldījumu sabiedrībām, apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrībām izmantot vairāk nekā vienu reitingu.
4. Uzlabot strukturēto finanšu produktu emitentiem paredzētās prasības par regulāru informācijas atklāšanu.

Ietekmes novērtējums liecina, ka pasākumi, lai uzlabotu iekšējā kredītriska pārvaldību, palielinātu iekšējo modeļu izmantošanu regulatīvos nolūkos un jo īpaši lai sekmētu strukturēto finanšu produktu emitentu informācijas atklāšanu, ir izmaksu ziņā visizdevīgākie risinājumi pašreizējā situācijā. Labas kvalitātes reitingi ir noderīgi, un būtu jāturpina tos izmantot, tomēr ir svarīgi stimulēt iekšējo kredītreitingu spēju attīstīšanu uzņēmumiem, kuru rīcībā ir pietiekami daudz resursu. Tādēļ būtu jānodrošina, lai principu novērst pārmērīgu paļaušanos uz kredītreitingiem, kas atbilst Finanšu stabilitātes padomes principiem, vispārēji piemēro visiem finanšu tirgu dalībniekiem. Pirmais politikas pasākumu kopums ar mērķi ierobežot paļaušanos uz kredītreitingiem jau tika ietverts Komisijas priekšlikumā par grozījumiem Kapitāla prasību direktīvā (KPD IV)¹⁰. Šajā posmā pielāgojumi jo īpaši nepieciešami attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) un alternatīviem ieguldījumu fondiem (AIF). Dubulti reitingi attiecībā uz strukturētiem finanšu produktiem ļautu vēl vairāk samazināt paļaušanos uz reitingiem par šiem kompleksajiem produktiem.

⁹ Kraujas efekts ir pēkšņas darbības, ko izraisa reitinga pazemināšana zem noteiktas robežvērtības, kad viena nodrošinājuma pazemināšanai var būt nesamērīga lavīnveida ietekme.

¹⁰ COM(2011) 453 galīgā redakcija.

Vēlamie risinājumi saskan ar ieinteresēto personu viedokļiem, ka tādu tiesību aktos paredzēto noteikumu atcelšana, kuri sekmē mehānisku paļaušanos uz reitingiem, ir tikai viens solis un nenodrošina tūlītēju risinājumu. Ieinteresētās personas turklāt norādīja, ka ir sarežģīti rast piemērotus pasākumus, lai aizstātu ārējo reitingu pašreizējo lietošanu. Daudzas ieinteresētās personas uzskatīja, ka tirgus pasākumu izmantošana reitingu vietā būtu nepiemēroti prociklisks un svārstīgs princips, tomēr tos varētu ņemt vērā kopā ar citiem pasākumiem. Dažas ieinteresētās personas, jo īpaši emitenti, neatbalstīja ideju par prasību nodrošināt vairākus reitingus kā pasākumu, kura mērķis ir samazināt pārmērīgu paļaušanos, savukārt dažas nelielās kredītreitingu aģentūras atzinīgi novērtēja prasību nodrošināt vairākus reitingus.

Politikas risinājumi domino efekta risku samazināšanai saistībā ar valsts parāda reitingiem

Politikas risinājumi
1. Politika nemainās.
2. Pieprasīt kredītreitingu aģentūrām publicēt pilnu izpētes ziņojumu par valsts parāda reitingiem un personāla norīkošanu.
3. Pieprasīt kredītreitingu aģentūrām publicēt valsts kredītriska reitingus pēc ES tirdzniecības vietu slēgšanas.
4. Pieprasīt kredītreitingu aģentūrām biežāk veikt valsts parāda reitinga procesus.
5. Paplašināt kompetento iestāžu (EVTI) pilnvaras, lai nodrošinātu reitingu metodikas atbilstību tiesiskajām prasībām.
6. Pieprasīt (ES) valstīm publicēt standartizētu datu kopumu par ekonomikas sniegumu, lai sekmētu kredītriska novērtējumu.
7. Piešķirt pilnvaras EVTI, lai ārkārtas situācijās uz laiku ierobežotu vai aizliegtu valsts parāda reitingu izsniegšanu.
8. Aicināt esošu, neatkarīgu ES struktūru vai pilnīgi jaunu Eiropas kredītreitingu aģentūru izsniegt kredītreitingus.
9. Aizliegt valsts parāda reitingus.

Ietekmes novērtējumā tika konstatēti deviņi risinājumi, kā novērst tirgus stabilitātes riskus, ko izraisa valsts kredītriska reitingi, no kurām pieci risinājumi tika atzīti par vēlamiem. Viens no ierosinājumiem ir kredītreitingu aģentūrām publicēt pilnus izpētes ziņojumus par valsts kredītriska reitingiem (2. risinājums); šo pasākumu atbalstīja arī dažu valstu valdības un konkrētās nozares ieinteresētās personas. Turklāt valsts parāda reitingu noteikšanas process būtu jāveic biežāk (4. risinājums), un EVTI būtu jāparedz nepieciešamās pilnvaras, lai nodrošinātu metodikas atbilstību regulas prasībām, kā arī iespējas uz laiku aizliegt valsts kredītriska reitingu izsniegšanu precīzi definētos ārkārtas apstākļos (5. un 7. risinājums), lai gan dažas ieinteresētās personas neatbalstīja šo ideju. Ietekmes novērtējumā turklāt tiek uzskatīts par vēlamu nodrošināt valsts kredītriska reitingu publicēšanu pēc ES tirdzniecības vietu slēgšanas (3. risinājums). Ietekmes novērtējumā secināts, ka objektivitātes un ticamības iemeslu dēļ saskaņā ar tirgus dalībnieku viedokli nebūtu lietderīgi izmantot esošu neatkarīgu ES struktūru vai izveidot pilnīgi jaunu, publisku Eiropas kredītreitingu aģentūru valsts kredītriska reitingu izsniegšanai. Turklāt vairākas ieinteresētās personas jo īpaši pauda bažas par šādu reitingu ticamību.

Politikas risinājumi kredītreitingu tirgus apstākļu uzlabošanai, lai uzlabotu reitingu kvalitāti

Politikas risinājumi
1. Politika nemainās.
2. Sekmēt mazo un vidējo kredītreitingu aģentūru tīkla izveidi.
3. Sekmēt jaunas Eiropas reitingu aģentūras izveidi.
4. Saskaņot reitingu skalas, lai uzlabotu dažādu kredītreitingu aģentūru izsniegtu reitingu salīdzināmību.
5. Izveidot Eiropas reitingu rādītāju (EURIX).

Politikas risinājumi
6. Pieprasīt kredītreitingu aģentūrām izsniegt kopīgus reitingus reitingu komitejas līmenī.
7. Aizliegt lielām kredītreitingu aģentūrām iegādāties mazās un vidējās kredītreitingu aģentūras.
8. Noteikt pagaidu ierobežojumus attiecībā uz kredītreitingu aģentūru tirgus daļu.
9. Pieprasīt kredītreitingu aģentūrām publicēt reitingu noteikšanas cenas un nodrošināt, lai cenas nav diskriminējošas un to pamatā ir saistītās izmaksas.

Ietekmes novērtējums analizē plašu risinājumu klāstu, lai uzlabotu kredītreitingu tirgus apstākļus, kas varētu sekmēt kredītreitingu aģentūru neatkarību un augstu reitingu kvalitāti. Izmaksu ziņā izdevīgi risinājumi ir uzlabota pārredzamība (5. un 9. risinājums) un reitingu salīdzināmība (4. risinājums). Turklāt mazo un vidējo kredītreitingu aģentūru tīkla izveides veicināšana tiek uzskatīta par vēlamu risinājumu, lai samazinātu šķēršļus ienākšanai tirgū. Eiropas reitingu aģentūras izveidošana kā drīzāk publiska, nevis privāta iniciatīva netika izvērtēta kā vēlams risinājums. Turklāt vairākums ieinteresēto personu neatbalstīja šādu pasākumu. Būtu jānosaka aizliegums lielajām kredītreitingu aģentūrām iegādāties mazās un vidējās kredītreitingu aģentūras, lai nodrošinātu citu vēlamo, tostarp ar kredītreitingu neatkarību saistīto risinājumu efektivitāti. Tomēr šis aizliegums pats par sevi nebūtu efektīvs veids, kā mainīt tirgus struktūru, un kredītreitingu aģentūras varētu to apiet.

Politikas risinājumi, lai nodrošinātu ieguldītāju tiesības uz tiesisko aizsardzību

Politikas risinājumi
1. Politika nemainās.
2. Noteikt kredītreitingu aģentūru civiltiesisko atbildību ES tiesību aktos.
3. Nodrošināt, lai kredītreitingu aģentūrām valsts tiesās ir civiltiesiskā atbildība pret kredītreitingu lietotājiem.

Lai nodrošinātu ieguldītāju tiesības uz tiesisko aizsardzību, ietekmes novērtējums iesaka izmantot 3. risinājumu, kas noteiktu obligātu prasību nodrošināt valsts tiesās kredītreitingu aģentūru civiltiesisko atbildību. Pastāv vispārīgs ieinteresēto personu viedoklis (ar ievērojamu pašu kredītreitingu aģentūru izņēmumu), ka būtu jānodrošina iespēja ierosināt civillietu pret reitinga aģentūrām, taču tikai par rupji nolaidīgu un tīšu pārkāpumu.

Politikas risinājumi, lai uzlabotu reitingu kvalitāti, sekmējot kredītreitingu aģentūru neatkarību un veicinot pareizus kredītreitingu noteikšanas procesus un metodiku.

Politikas risinājumi
1. Politika nemainās.
2. Pieprasīt no ieguldītājiem maksu par reitingiem (modelis „ieguldītājs maksā”).
3. Pieprasīt tirdzniecības vietām izveidot un nodrošināt modeļa „tirdzniecības vietas maksā” administrēšanu.
4. Pieprasīt, lai kredītreitingu aģentūru izvēlas neatkarīga padome.
5. Noteikt rotācijas noteikumus attiecībā uz kredītreitingu aģentūrām, ko emitents norīkojis savu produktu un paša emitenta reitinga noteikšanai.
6. Noteikt īpašas prasības par kredītreitingu aģentūru neatkarību un objektivitāti attiecībā uz to akcionāriem.
7. Noteikt stingrākus noteikumus par reitingu metodikas publicēšanu.
8. Pieprasīt kredītreitingu aģentūrām informēt ieguldītājus pietiekami savlaicīgi pirms reitinga publicēšanas.

Ietekmes novērtējumā noteikti astoņi risinājumi kredītreitingu aģentūru neatkarības sekmēšanai. Citi modeļi, kas varētu būt alternatīvas modelim „emitents maksā”, nav pilnībā brīvi no iespējama interešu konflikta. Šajā saistībā Komisija turpinās uzraudzīt kredītreitingu aģentūru atalgojuma modeļu piemērotību un iesniegs Eiropas Parlamentam un Padomei

pārskatu par veikto uzraudzību līdz 2012. gada 7. decembrim, kā to paredz KA regulas 39. panta 1. punkts. Ietekmes novērtējumā ietvertie vēlamie risinājumi attiecas uz pasākumiem, kuru mērķis ir vēl vairāk samazināt ar modeli „emitents maksā” saistītos neatkarības riskus. Vairākas ieinteresētās personas patiešām uzskatīja, ka ir iespējams kontrolēt ar modeli „emitents maksā” saistītos riskus. Šim nolūkam ietekmes novērtējums iesaka paredzēt obligātu kredītreitingu aģentūru rotāciju (5. risinājums), tostarp prasību nodrošināt, lai emitentu un tā produktu reitingu nosaka dažādas kredītreitingu aģentūras (šī prasība neattiecas uz valsts kredītriska reitingiem), kā arī noteikumus īpašumtiesību interešu regulēšanai (6. risinājums). Turklāt noteikumi par pārredzamību un reitingu publicēšanu ir izvērtēti kā vēlamie risinājumi (7. un 8. risinājums), lai turpinātu interešu konfliktu risināšanu un sekmētu augstu reitingu kvalitāti. Tomēr šo pasākumu efektivitāte, jo īpaši prasība par kredītreitingu aģentūru rotāciju, var tikt nodrošināta tikai tad, ja tirgus apstākļi veicina mazo kredītreitingu aģentūru izaugsmi un jaunu dalībnieku ienākšanu reitingu tirgū.

PASĀKUMU KOPUMA VISPĀRĒJĀ IETEKME

Kumulatīvā ietekme un sinerģija

Šajā iedaļā izklāstīta kumulatīvā ietekme, ieviešot vēlamo politikas risinājumu kopumu. Vēlamo politikas risinājumu kopums tika izstrādāts tā, lai nodrošinātu vispārējā mērķa sasniegšanu „*sekmēt ar finanšu stabilitāti saistīto risku samazināšanu un atjaunot ieguldītāju un citu tirgus dalībnieku uzticību finanšu tirgiem un reitingu kvalitātei*”.

Paredzams, ka vēlamie risinājumi samazinās pārmērīgu paļaušanos uz ārējiem reitingiem, samazinot ārējo reitingu nozīmi finanšu pakalpojumu tiesību aktos. Paredzams, ka tādējādi tiks samazināta kredītreitingu aģentūru, apdrošināšanas sabiedrību, ieguldījumu fondu un aktīvu pārvaldīšanas nozares paļaušanās uz ārējiem reitingiem. Turklāt paredzams, ka vēlamais politikas risinājums paredzēt prasību emitentiem uzlabot informācijas sniegšanu par strukturētu finanšu produktu pamatā esošajiem aktīvu portfeļiem palīdzētu ieguldītājiem veikt pašiem savu kredītriska novērtējumu tā vietā, lai paļautos tikai uz ārējiem reitingiem.

Vēlamie risinājumi uzlabos arī valsts parāda reitingu pārredzamību un kvalitāti, nodrošinot pamatā esošās par valsti sniegtās informācijas pārbaudi. Pirmais pasākums paredz prasību kredītreitingu aģentūrām pārbaudīt par valsti sniegtās informācijas precizitāti, lai nepieļautu iespējamās kļūdas valsts kredītriska reitingos. Turklāt valsts kredītriska reitingu pārredzamību un kvalitāti varētu uzlabot, pievienojot reitingam publicētu pilnu izpēti ziņojumu. Valsts kredītriska reitingu publicēšana pēc Eiropas tirdzniecības vietu slēgšanas ir paredzēta, lai nodrošinātu visiem tirgus dalībniekiem iespēju iegūt jaunu reitingu informāciju pirms tirdzniecības vietu atvēršanas, tādējādi sekmējot lielāko tirgus traucējumu ierobežošanu. Bez tam, lai samazinātu nelabvēlīgas ietekmes risku saistībā ar valsts reitingu pazemināšanu, EVTI piešķirtu pilnvaras uz laiku aizliegt valsts kredītriska reitingu izsniegšanu īpašās regulā paredzētās situācijās. Tam vajadzētu būt ārkārtējam, uz stingriem nosacījumiem piemērojamam pagaidu pasākumam.

Paredzams arī, ka vēlamie politikas risinājumi uzlabos izvēli un reitingu nozares struktūru. Mazās un vidējās kredītreitingu aģentūras būtu motivētas apmainīties ar informāciju, kas varētu sekmēt jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu reitingu nozarē un plaša pakalpojumu klāsta piedāvāšanu. Turklāt atšķirīgu reitingu aģentūru veikto reitingu salīdzināšanu varētu sekmēt ar kopīgiem reitingu skalas standartiem un Eiropas reitingu rādītāju (*EURIX*). Bez tam uzlabota pārredzamība attiecībā uz cenu politiku un maksu ne tikai veicinātu konkurenci reitingu tirgū, bet arī ļautu EVTI efektīvi uzraudzīt ar modeli „emitents maksā” saistītos

iespējamos interešu konfliktus. Visbeidzot obligātā kredītreitingu aģentūru rotācija ne tikai būtiski samazinātu pret kredītreitingu aģentūras neatkarību vērstos familiaritātes draudus, ko izraisa ilgstošas darbības attiecības starp kredītreitingu aģentūru un emitentu, bet arī ievērojami pozitīvā veidā ietekmētu izvēles iespēju uzlabošanu reitingu nozarē, nodrošinot vairāk uzņēmējdarbības iespēju mazajām kredītreitingu aģentūrām.

Attiecībā uz ieguldītāju aizsardzību vēlamie risinājumi nodrošinātu ieguldītājiem pienācīgas tiesības uz tiesisko aizsardzību pret kredītreitingu aģentūrām. Tas arī nodrošinātu kredītreitingu aģentūrām lielu motivāciju pildīt savus tiesiskos pienākumus un garantēt augstu reitingu kvalitāti.

Reitingu neatkarību uzlabos prasība emitentiem periodiski nomainīt kredītreitingu aģentūru. Interese konfliktu riskus varētu vēl vairāk samazināt, liedzot kredītreitingu aģentūrai vienlaicīgi sniegt pasūtītus kredītreitingus par emitentu un tā produktiem. Neatkarību sekmēs arī kredītreitingu aģentūru īpašumtiesību struktūras uzlabošana. Turklāt reitingu pārredzamību un kvalitāti varētu uzlabot, paredzot stingrākus noteikumus par reitingu metodikas atklāšanu, ieviešot reitingu metodikas attīstības un apstiprināšanas procesu, tostarp prasības kredītreitingu aģentūrām paziņot un pamatot savu reitingu metodikas izmaiņu iemeslus. Visbeidzot reitingu kvalitāti varētu uzlabot, pieprasot kredītreitingu aģentūrai informēt emitentus pietiekami savlaicīgi pirms reitinga publicēšanas.

Administratīvo šķēršļu un atbilstības izmaksu novērtēšana

Finanšu uzņēmumiem būs papildu izmaksas saistībā ar prasībām uzlabot iekšējā riska pārvaldību un iekšējo reitingu modeļu izmantošanu regulatīvos nolūkos. Šīs izmaksas būtu ievērojamas attiecīgajās finanšu nozarēs kopumā, taču samērīgas attiecībā uz atsevišķiem finanšu uzņēmumiem. Emitentiem rastos papildu izmaksas arī saistībā ar uzlabotām informācijas atklāšanas prasībām, kuru kopējā summa varētu sasniegt EUR 1,7 miljonus no vienreizējām izmaksām un EUR 1,92 miljonus gadā.

Risinājumu kopums, kas paredzēts risku mazināšanai saistībā ar valsts kredītriska reitingu izraisītu ietekmi, radītu kredītreitingu aģentūrām arī papildu atbilstības izmaksas, kuru summa varētu sasniegt EUR 3,27 miljonus gadā visā nozarē.

Pasākumi konkurences uzlabošanai neradītu ievērojamu izmaksu pieaugumu kredītreitingu aģentūrām (paredzams, ka reitingu nozarei atbilstības maksa gadā varētu sasniegt aptuveni EUR 1,38 miljonus). Izmaksas attiektos tikai uz mazo un vidējo kredītreitinga aģentūru tīkla izveides veicināšanu, kas gadā varētu sasniegt no EUR 0,9 līdz 1,95 miljoniem; Komisija izskatītu iespējas nodrošināt ES finansējumu šīm izmaksām.

Paredzams, ka politikas risinājums attiecībā uz kredītreitingu aģentūru civiltiesisko atbildību pret ieguldītājiem radītu atbilstības izmaksas sakarā ar nepieciešamību nodrošināt to civiltiesisko atbildību vai, ja tas nav iespējams, izveidot finanšu buferi, lai segtu iespējamās ieguldītāju prasības.

Visbeidzot, paredzams, ka vēlamie risinājumi saistībā ar kredītreitingu aģentūras neatkarību neradītu būtiskas papildu izmaksas.

Juridiskā instrumenta izvēle

Pašreizējā iniciatīva ietver plašu pasākumu klāstu. Tos var iedalīt četrās kategorijās:

- pasākumi, kas pieprasa grozījumus esošajā KA regulā;
- pasākumi, kas pieprasa grozījumus esošajā KA regulā kopā ar tehniskajiem standartiem, kas jāizstrādā EVTI;
- pasākumi, kas pieprasa grozījumus nozares tiesību aktos (Direktīvas par PVKIU un AIF pārvaldītājiem);
- pasākumi, kuru pamatā ir esoša Savienības finanšu programma, lai sekmētu mazo un vidējo kredītreitingu aģentūru tīkla izveidi.

UZRAUDZĪBA UN NOVĒRTĒŠANA

Ja ierosinātie politikas risinājumi tiks praktiski īstenoti, Komisija uzraudzīs, kā dalībvalstis piemēro ierosinātās politikas. Vajadzības gadījumā Komisija īstenos Līguma 226. pantā paredzēto procedūru gadījumā, kad kāda no dalībvalstīm neievēro savus pienākumus attiecībā uz Savienības tiesību aktu īstenošanu un piemērošanu.

Lai novērtētu ierosināto politikas risinājumu efektivitāti, Komisija ierosinās noteikt virkni rādītāju iekļaušanai uzraudzības sistēmā, lai sekmētu novērtēšanu trīs gadus pēc transponēšanas datuma (iespējams, nosūtot ziņojumu Padomei un Parlamentam).

Uzraudzības īstenošanas nolūkā EVTI saņemtu ceturkšņa ziņojumus no valsts kompetentajām iestādēm par dažādām politikas jomām.